

เรื่อง โองมอญธรรมศุทธิ

รายละเอียด

อุโมงเนินธรรมศุทธิ (ชาวบ้าน เรียกว่า โองมอญ) อยู่ในความดูแลของวัดเกาะลาน ตั้งอยู่ที่ตำบลสมอโค่น หมู่ 3 อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก นักโบราณคดีฝ่ายวิชาการคดี และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 5 จังหวัดสุโขทัย กรมศิลปากรกล่าวว่ารูปแบบ สถาปัตยกรรม ของโองมอญธรรมศุทธิ เท่าที่ทราบยังไม่พบที่ได้ในประเทศไทย ปัจจุบันกรมศิลปากร ได้จดทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานมีเนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 86 ตารางวา ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนพิเศษ 37 ง ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2541 หน้า 6 ลักษณะของโองมอญธรรมศุทธิ เป็นสิ่งก่อสร้างทำด้วยอิฐ และฉาบด้วยดินเผา มีรูปร่างคล้ายอุโมงค์สูงประมาณ 1.50 เมตร กว้างประมาณ 1.20 เมตร และยาวประมาณ 2.40 เมตร มีช่องทางเข้าออกด้านหน้าด้านเดียว ด้านหลังก่ออิฐทึบมีช่องระบายอากาศ เป็นสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ 1 ช่อง บนหลังคาก่อเป็นรูปทรงใบเสมาเป็นเหลี่ยมและตกแต่งลวดลายประดับไว้ทั้งหมด 25 หลัง ระยะห่างกันประมาณ 0.80 เมตร สร้างในแนวลักษณะของเครื่องวงกลมบนเนินธรรมศุทธิภายในโองมอญ มีพื้นที่เหมาะสำหรับบุคคลที่จะอาศัยได้เพียงคนเดียว จากข้อความที่จารึกบนแผ่นกระดานชนวนอ่านโดยพระครูคัมภีร์ธรรมโมภาส เจ้าอาวาสวัดเกาะลาน ซึ่งเป็นตัวเลข และตัวอักษรล้านนา แปลได้ความว่า " ได้สร้างอุทิศให้...(อ่านไม่ออกเนื่องจากตัวหนังสือลบเลือน)...ไว้เมื่อ พ.ศ.2448 "

โองมอญธรรมศุทธิแห่งนี้ ได้สร้างในสมัยกรุงสุโขทัย เป็นเจ้าอาวาส ซึ่งในสมัยนั้น ได้มีการสร้างพระธาตุขนาดเล็ก ภายในบรรจุพระสกุลลำพูน แต่ถูกพวกมิจฉาชีพขโมยไป และถูกไฟไหม้เสียหายหมดจึงไม่เหลือซากให้เห็นวัตถุประสงค์ในการสร้างโองมอญธรรมศุทธิ คือ " การเข้าปริวาสกรรม " ประเพณีการเข้าปริวาสกรรมได้เลือนหายไป เนื่องจากถนนได้ตัดผ่าน ซึ่งอยู่ใกล้กับสถานที่แห่งนี้ทำให้ไม่มีความสงบพอที่จะปฏิบัติธรรมได้

ปัจจุบันเป็นสถานที่พักชั่วคราวของพระสงฆ์ที่รุดงค์ผ่านมา และชาวบ้านได้ร่วมใจกันรื้อฟื้นประเพณีเข้าปริวาสกรรม เพื่อให้อยู่คู่กับสถานที่แห่งนี้ตลอดไปลักษณะของโองมอญธรรมศุทธิ เป็นสิ่งก่อสร้างทำด้วยอิฐ และฉาบด้วยดินเผา มีรูปร่างคล้ายอุโมงค์สูงประมาณ 1.50 เมตร กว้างประมาณ 1.20 เมตร และยาวประมาณ 2.40 เมตร มีช่องทางเข้าออกด้านหน้าด้านเดียว ด้านหลังก่ออิฐทึบมีช่องระบายอากาศ เป็นสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ 1 ช่อง บนหลังคาก่อเป็นรูปทรงใบเสมาเป็นเหลี่ยมและตกแต่งลวดลายประดับไว้ทั้งหมด 25 หลัง ระยะห่างกันประมาณ 0.80 เมตร สร้างในแนวลักษณะของเครื่องวงกลมบนเนินธรรมศุทธิภายในโองมอญ มีพื้นที่เหมาะสำหรับบุคคลที่จะอาศัยได้เพียงคนเดียว

คำสำคัญ : โองมอญธรรมศุทธิ

ที่มา : https://www.m-culture.go.th/tak/ewt_news.php?nid=500&filename=index

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2018-08-15

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=667&code_db=610009&code_type=TK005

The Office Of Academic Resource Information And Technology